

**Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5 er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu
(M. Meclisi : 2/194; C. Senatosu : 2/15)**

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 423)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 695*

17 . 2 . 1972

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 16 . 2 . 1972 tarihli 40 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu teklif 7 . 1 . 1970 tarihinde Başkanlığa İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 10 . 1; 4, 7, 11, 14, 16 . 2 . 1972 tarihli 26, 35, 36, 38, 39 ve 40 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 423)

Geçici Komisyon Raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No: 2/15
Karar No: 2*

12 . 4 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Manisa Milletvekili Sayın Hilmi Okçu tarafından Millet Meclisi Başkanlığına sunulan (Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri kanun teklifi) Millet Meclisinin Geçici Komisyonunda incelenildikten sonra mezkûr teklifin bâzı maddeleri kısmen veya tamamen değiştirilmiş ve bir kısım maddeleri de tekliften çıkarılarak yeniden maddeler tesbit olunmuş ve teklif Millet Meclisi Genel Kurulunun 16 . 2 . 1972 tarihli ve 40 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilmiştir.

Mezkûr teklif Komisyonumuzun 4 . 4 . 1972 ve 6 . 4 . 1972 tarihlerinde yaptığı toplantılarda :

Ticaret, Maliye, Köy İşleri bakanlıklarıyla Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcilerinin ve Ziraat Bankası Kooperatifler Müdürünün ve 6 . 4 . 1972 tarihli toplantıya bizzat iştirak eden Ticaret Ba-

kanı huzuru ile müzakere olunmuş ve Sayın Bakanla temsilcilerinden her bakımdan kâfi izahat ve malûmat alınmıştır. Teklifin Genel gerekçesinde ve Millet Meclisi Geçici Komisyon raporunda belirtilen hususlar ve Sayın Ticaret Bakanı ile adı geçen Bakanlık ve teşekküller temsilcilerinin Komisyonumuzda verdikleri tamamlayıcı bilgilerin de ışığı altında kanun teklifi üzerinde uzun uzadıya yapılan incelemeler ve görüşmelerden sonra mezkûr teklifin bilhassa kooperatiflerle birliklerin hizmetlerine taallük eden hükümlerinin bugünün ihtiyacına, bilimsel ve teknik icaplara göre tedvin ve tesbit bulunduğu sonucuna varılmış ve Komisyonumuzca da maddeleri ve matlapları ile beraber teklif Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekliyle aynen kabul olunmuştur.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere raporumuz Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Edirne <i>M. Nafiz Ergenecli</i>	Sözcü Konya <i>Fakih Özlen</i>	Çankırı <i>Gürhan Titrek</i>	Kütahya <i>Ethem Erding</i>
Afyon Karahisar <i>M. Kâzım Karaağaçlıoğlu</i>	Ordu <i>Bekir Sıtkı Baykal</i>	Tabii Üye <i>M. Şuphi Gürsoytrak</i>	Malatya <i>Mehmet Pırlıtı</i>

MILLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri kanun teklifi

Kuruluş ve kapsam :

MADDE 1. — Bu kanunda yazılı hükümlerden faydalanılmak suretiyle üreticiler, aralarında ekonomik menfaatlerini korumak ve özellikle meslek ve geçimleriyle ilgili ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla karşılıklı yardım ilkesine dayanan ve tüzel kişiliği olan değişir ortaklı, değişir sermayeli Tarım Kredi Kooperatifleri kurabilirler.

Ortak ürünleri üzerinde ticaret ve komisyonculuk yapanlar, faizle para veya mal olarak kredi verenler, bu kooperatiflere giremezler.

Bu esaslara göre kurulan bir veya birkaç il dâhilindeki kooperatifler bölge birliklerini, en az 5 bölge birliği de, merkez birliğini kurarlar.

Merkez birliği tek üst kuruluş olup Ankara'dadır.

Kooperatiflerin ve bölge birliklerinin çalışma alanı içinde birden fazla kooperatif ve bölge birliği kurulamaz.

Tarifler :

MADDE 2. — Bu kanunda geçen;

a) Ortak deyimi,

Bu kanuna göre kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarını,

b) Kooperatif deyimi,

Bu kanun kapsamına giren Tarım Kredi Kooperatiflerini,

c) Bölge birliği deyimi,

Kooperatifler tarafından kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri bölge birliklerini,

ç) Merkez Birliği deyimi,

Faaliyeti bütün yurdu kapsıyan Tarım Kredi Kooperatifleri ve bölge birliklerinin bağlı buldukları Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğini, ifade eder.

CUMHURİYET SENATOSU

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanun Teklifi

Kuruluş ve kapsam :

MADDE 1. — Millet Meclisi Metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tarifler :

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Amaç ve çalışma konuları :

MADDE 3. — Kooperatiflerin, bölge ve merkez birliklerinin çalışma konuları şunlardır :

I - Kooperatifler

- A) Ortaklarının;
- a) Kısa ve orta vâdeli kredi ihtiyaçlarını karşılamak,
- b) Ürünlerini değerlendirmek,
- c) Müstereken yararlanabilecekleri her çeşit makina, ekipman ve tesisleri edinmek,
- B) Ortak ve gerektiğinde diğer üreticilerin;
- a) Üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak,
- b) El sanatlarını geliştirmek ve mamullerini değerlendirmek,
- c) Mesleki ve teknik yönden bilgilerini artırmak, sosyal ve kültürel konularıyla ilgili faaliyetlerde bulunmak, kurslar açmak ve seminerler tertibetmek,
- C) Mevduat toplamak, bankacılık hizmetleri ve sigorta acentalığı yapmak.

II - Bölge birlikleri

- a) Kooperatiflerin finansman işlerini düzenlemek,
- b) Ortak ürünlerinin değerlendirilmesiyle ilgili işleri yürütmek,
- c) Gerektiğinde kooperatiflerin ihtiyaç duydukları üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak veya imal etmek,
- ç) Kooperatiflerin işlerinin kooperatifçilik ilkelerine ve mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri almak, teknik ve idari yardımlarda bulunmak ve ortakların genel ve meslekî eğitim faaliyetlerini düzenlemek,
- d) Kooperatifleri denetlemek,
- e) Mevduat toplamak, bankacılık hizmetleri ve sigorta acentalığı yapmak.

Bölge birlikleri görevlerini merkez birliğinin tasvibi ile il veya ilçe merkezlerinde kuracakları şubeleri veya görevlendirecekleri kooperatifler aracılığı ile de yürütebilirler.

III - Merkez birliği

- a) Kooperatif ve bölge birliklerinin bu kanuna ve kooperatifçilik ilkelerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, kooperatifçilik ve meslekî eğitim faaliyetlerinde bulunmak,
- b) Kooperatif ve bölge birliklerine finansman kaynakları temin etmek ve bunların geliştirilmesi için her türlü tedbirleri almak, kredi işlerinin düzenle yürütülmesini sağlamak,
- c) Kooperatif ve bölge birliklerinin üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak, imal etmek ve ortak ürünlerinin değerlendirilmesi ile ilgili faaliyetleri rasyonel bir şekilde düzenlemek ve bu konularda her türlü teşebbüse girişmek veya iştirak etmek ve gerekli tesisleri kurmak, faaliyet konusuna giren hususlarda ithalât ve ihracat yapmak,
- ç) Kooperatif ve bölge birliklerinin görev ve çalışma konularının düzenle yürütülmesini sağlamak üzere genel uygulama esaslarını tesbit etmek,
- d) Kooperatif ve bölge birliklerini denetlemek,,
- e) Kooperatiflerle, bölge ve merkez birliklerinin personel politikasını tesbit etmek ve yürütmek,
- f) Kooperatif ve bölge birliklerinin kuruluşuna karar vermek ve kuruluş merkezini ve çalışma alanını tesbit etmek,
- g) Kooperatif ve bölge birliklerinin finansman ihtiyaçlarını karşılamak üzere tahvil çıkarmak,

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Amaç ve çalışma konuları :

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

- h) Hükümetçe görevlendirildiğinde, Devlet destekleme alımları ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- 1) Kooperatiflerin ve bölge birliklerinin tophyacıkları mevduatın kullanılma şekil ve şartları ile bu konudaki üst kuruluşlarla olan bağlantıları gösteren Yönetmeliği hazırlayarak Ticaret Bakanlığına sunmak,
- i) Birlik ve kooperatiflerce sağlanan kredi, araç ve gereçlerin kullanış şekil ve şartları ile amaç uygun olarak kullanıldığı kontrolünü gösteren bir Yönetmelik hazırlamak,
- Merkez ve bölge birlikleri ile kooperatifler, kredi ihtiyaçlarını da karşılamak üzere, Banka ve sigorta şirketi kurabilir veya bu gibi kuruluşlara iştirak edebilir.

Yönetim Kurulu :

MADDE 4. — A) Kooperatiflerde;

Yönetim Kurulu, Genel Kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından Genel Kurulca seçilecek beş üye ile Kooperatifin Müdürü veya vekilinden teşekkül eder.

B) Bölge birliklerinde;

Yönetim Kurulu, Genel Kurulca temsilciler arasından seçilecek yedi üye ile Bölge Müdürü veya vekilinden teşekkül eder.

C) Merkez birliğinde;

Yönetim Kurulu, Genel Kurul temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri en çok 9 üye ile bir T. C. Ziraat Bankası temsilcisi ve bir de Genel Müdür veya vekili olmak üzere 11 üyeden teşekkül eder. T. C. Ziraat Bankası temsilcisi, bankasınca mensupları arasından görevlendirilir.

Kooperatif yönetim kurulu üyeliklerine seçimle gelenler, kendi aralarından bir başkan bir başkanvekili, bölge birlikleri ve merkez birliği üyeliklerine seçimle gelenler kendi aralarından bir başkan ve iki başkanvekili seçerler.

Kooperatif yönetim kurulu üyeliklerine seçilenlerin okur - yazar olmaları, bölge birlikleri ve merkez birliği yönetim kurulları üyeliklerine seçilenlerin en az ilkokul mezunu olması, merkez birliği yönetim kurulunda görev alacak T. C. Ziraat Bankası temsilcisinin yüksek tahsilli ve konuyla ilgili, görevlerde çalışmış bulunması şarttır.

Seçimle gelecek yönetim kurulu üyeleri bölge birliklerinde değişik il ve ilçeleri, merkez birliğinde çeşitli bölgeleri temsil edecek şekilde genel kurullarınca temsilciler arasından seçilir.

Yönetim kurulları üyeleri ile kooperatif ve bölge birlikleri tarafından seçilecek temsilcilerin seçim esasları, temsilcilerin adedi, yönetim kurulları üyeleri ile kooperatif ve bölge birlikleri tarafından seçilecek temsilcilerde aranacak diğer nitelikler ve yönetim kurulu üyelerinin çeşitli il, ilçe ve bölgeleri temsil esasları anasözleşmelerde belli edilir.

Bölge ve merkez birlikleri genel kurullarında her temsilci yalnız bir oya sahiptir.

Yönetim :

MADDE 5. — Kooperatif, bölge ve merkez birliklerinde işler, kanun, anasözleşme, diğer mevzuat hükümleri ve üst kuruluşların talimatları ile genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak müdürlük, bölge müdürlüğü ve genel müdürlük tarafından yürütülür.

Merkez Birliği Genel Müdürü Bakanlar Kurulunca, Genel Müdür muavinleri ve bölge müdürleri Genel Müdürün teklifi üzerine Merkez Birliği Yönetim Kurulunca atanır.

Bunların görevden alınmalarında, atamadaki usul ve esaslar uygulanır.

Genel müdür ve yardımcılarının yüksek öğrenimli ve Tarım Kredi Kooperatifleriyle ilgili görevlerde en az 5 yıl çalışmış olmaları şarttır.

Kooperatif, bölge ve merkez birlikleri öteki personeli ile ilgili yetki, tâyin ve görevden çıkarılma gibi hususlar anasözleşmelerde gösterilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Yönetim kurulu :

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetim :

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin görevlerine son verilmesi :

MADDE 6. — Ticaret Bakanlığı veya görevlendirdiği kuruluşlar veya Merkez Birliği tarafından yaptırılacak soruşturma sonucuna göre göreviyle ilgili suç işledikleri veya kusurlu oldukları anlaşılan kooperatif ve bölge birlikleri yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin görevlerine Merkez Birliğince;

Ticaret Bakanlığı veya görevlendirdiği kuruluşlar tarafından yaptırılacak soruşturma sonucuna göre suç işledikleri veya kusurlu oldukları anlaşılan Merkez Birliği yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerine görevlerine Ticaret Bakanlığınca;

Son verilebilir.

Görevlerine son verilenlerin yerlerine yedekler getirildiği halde ekseriyetin temin edilememesi halinde, yenileri seçilip işe başlayıncaya kadar,

- a) Kooperatifler için bölge birlikleri,
- b) Bölge birlikleri için merkez birliği,
- c) Merkez Birliği için Ticaret Bakanlığı,

Tarafından ortaklar arasından geçici yönetim kurulu üyeleri seçilerek işlerin yürütülmesi sağlanır. Denetçiler de aynı hükme tabidir.

Örnek anasözleşmelerin hazırlanması :

MADDE 7. — Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliği örnek anasözleşmeleri merkez birliği tarafından hazırlanır. Ticaret Bakanlığının uygun mütalâasıyla Bakanlar Kurulunca kabul edilir.

Anasözleşmelerde yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

Genel kurul kararlarının onanması :

MADDE 8. — Kooperatiflerle, bölge birlikleri genel kurullarının verecekleri kararlar merkez birliğinin onayı ile kesinleşir.

Kooperatifler için merkez birliği bu yetkisini bölge birliklerine devredebilir.

Merkez birliği genel kurullarının verecekleri kararlar Ticaret Bakanlığının onayı ile kesinleşir.

Ticaret Bakanlığı ve merkez birliği, gönderilen tutanakları geliş tarihinden itibaren en çok bir ay içinde inceliyerek tasdik veya redde dair sonucunu ilgili kuruluşlara bildirir.

Bu müddet içinde incelenmesi bitirilmeyen, mevzuata ve usulüne uygun olarak yapılmış genel kurullara ait tutanaklar tasdik edilmiş sayılır.

Üst kuruluşlara girme zorunluluğu :

MADDE 9. — Bölge birliklerinin çalışma alanı içine alınan kooperatiflerle bölge birlikleri, üst kuruluşlara girmek zorundadırlar.

Bu zorunluluğa uymıyan kooperatif ve bölge birlikleri bu kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

Talimatlara uyma mecburiyeti :

MADDE 10. — Kooperatif ve bölge birlikleri bağlı buldukları üst kuruluşların talimatlarına uygun hareket etmeye mecbur olup aksine davranışlardan sorumludurlar. Sorumluluk derecesi anasözleşmelerde belli edilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçilerin görevlerine son verilmesi :

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Örnek Anasözleşmelerin hazırlanması :

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel kurul kararlarının onanması :

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Üst kuruluşlara girme zorunluğu :

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Talimatlara uyma mecburiyeti :

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Finansman :

MADDE 11. — Kooperatiflerle bölge ve merkez birliklerinin kredi ihtiyaçları, esas itibarıyla T. C. Ziraat Bankası ve üçüncü maddeye göre kurulacak bankaca karşılanır.

T. C. Ziraat Bankası, verdiği kredilerin açılış gayesine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını kontrol edebilir.

Alacak senetleri :

MADDE 12. — Kooperatiflerin kredi ile ilgili alacak senetleri, kâğıtları ve her türlü taahhütname ve sözleşmeler ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından parasız olarak tasdik olunur. Bu suretle tasdik olunan senet ve belgeler icra ve iflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir. Senetler vâdelerinde protostoya tabi tutulmaz. Müracaat vukuunda bu tasdik muameleleri noterler tarafından da yapılır.

Mutlak rehin hakkı :

MADDE 13. — Ortakların kredilerine mesnedolarak gösterdikleri ürünleri, hayvanları ve üretimleri ile ilgili her türlü makina ve araçları üzerinde ortağı buldukları kooperatiflerin mutlak rehin hakları vardır.

Bunlar, borçlu ortaklara yediemin sıfatıyla teslim edilmiş sayılırlar ve üçüncü şahıslar tarafından hiçbir suretle haciz olunamazlar.

İpotek tesisi ve kaldırılması :

MADDE 14. — Kooperatifler lehine tesis edilecek ipotek işlemleri, köy ihtiyar heyetleri veya noterler tarafından tasdik edilen taahhütnameye istinaden kooperatiflerin yazılı isteği üzerine gösterilecek değere göre, tapu dairelerince taktir alınmadan yapılır. İpotegın kaldırılmasında da aynı usul uygulanır.

Alacak sebebiyle mülk edinme :

MADDE 15. — Kooperatif alacaklarının tahsili için kendi talepleri üzerine satışa çıkarılan ortaklara ait taşınmaz malları üzerlerine alabilirler. Bu şekilde edindikleri taşınmaz malları 3 yıl içinde başkalarına satamazlar, bunları ya bizzat veya icar yolu ile değerlendirebilirler. Bu işlemde elde edilen gelirlerden masraf düşüldükten sonra % 10 kooperatif hizmet karşılığı ayrılır. Geriye kalan borçlunun borcuna mahsubedilir. Kooperatiflerin alacağı bu süre içinde, faiz ve masraflarıyla birlikte ödenir veya yukarıdaki yolla karşılanırsa taşınmaz mallar sahiplerine geri verilir.

Mevduat kabulü :

MADDE 16. — Kooperatifler ve Bölge Birlikleri her türlü mevduat kabul edebilir ve bankacılık hizmetleri yapabilir. Kooperatif ve Bölge Birliklerinin tophyacıkları mevduat, üst kuruluşların ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ile bu kanuna ek 153 sayılı Kanunun teminatı altındadır. Mevduat kabulüne yetkili kılınacak birlikler ve kooperatifler için Merkez Birliğince Maliye Bakanlığından önceden müsaade alınır. Toplanan mevduatın kullanma yetkisi Merkez Birliğine aittir.

Maliye Bakanlığınca yapılacak tetkikler sonunda mevduat kabul etmelerinde bilâhara mahzur görülen Kooperatif ve Birliklerin mevduatı kabul yetkileri Bankalar Kanununun 13 nci maddesine göre kaldırılır.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Finansman :

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Alacak senetlerin :

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mutlak rehin hakkı :

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İpotek tesisi ve kaldırılması :

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Alacak sebebiyle mülk edinme :

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mevduat kabulü :

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Kişilerin bu kuruluşlardaki tasarruf mevduatından 3 000 liraya kadar olan kısmı, faizleri hariç haczolunamaz.

Tasarruf mevduatı sahipleri mevduatlarının yarısı için bu mevduatı kabul etmiş olan Kooperatif ve Bölge Birliklerinin aktifinde mevcut bütün kıymetler üzerinde imtiyazlı alacaklıdırlar. Tasfiye halinde, tasarruf mevduatının imtiyazlı kısmı tasfiye neticesi beklemeksizin sahiplerine tediye olunur.

Düzenlenecek mevduat cetvelleri ve hesap özetleri :

MADDE 17. — Mevduat toplamaya yetkili Kooperatif ve Bölge Birliklerinin düzenleyecekleri aylık mevduat cetvelleri ile 3 aylık ve yıllık hesap özetleri Merkez Birliğince birleştirilerek birer kopyaları Bankalar Kanununun 51 nci maddesinde tâyin edilen süreler içerisinde Ticaret ve Maliye Bakanlıklarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına verilir.

Munzam karşılıklar :

MADDE 18. — Kooperatifler ve bölge birliklerinin topladıkları mevduat üzerinden 1211 sayılı T. C. Merkez Bankası Kanununun 40/II nci maddesi hükümleri esasları dairesinde munzam karşılık tesis edilir. Bu karşılıklar bölge birlikleri veya merkez birliği tarafından T. C. Merkez Bankasına yatırılır.

Sözü edilen Kanun gereğince bankaların T. C. Merkez Bankasına yatırdıkları munzam mevduat karşılıklarının T. C. Ziraat Bankası zirai finansmanlarına tahsis edilecek kısmın yarısı aynı amaç ve şartlarla Merkez Birliği emrine verilir.

Muafiyetler :

MADDE 19. — A) Bu kanuna göre kurulacak ve kurulmuş sayılan kooperatiflere ortak olmak üzere başvuran üreticilerle, ortakların kooperatifleriyle yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, vekâletname, makbuz, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harç ve vergiden,

B) Bu kanuna göre kurulacak ve kurulmuş sayılan kooperatifler, bölge ve merkez birlikleri,

a) Kurumlar, gider, gayrimenkul kıymet artışı, intikal ve diğer vergilerden ve icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsillerle açacakları tazminat dâvaları ile ilgili her nevi talep, tebliğ ve kararlar her türlü masraf, vergi, resim ve harclardan;

b) Sermaye ve yedek akçeleri ile taşınmaz malları ve bunların gelirleri, kendi ihtiyaçları için satınaldıkları ve alacaklarının tahsili gayesiyle mülk edindikleri taşınmaz malları ve bunların 15 nci madde hükmüne göre sahiplerine geriverilmesi işlemi, bütün vergi, resim ve harctan,

c) Yapacakları kredi işlerine ilişkin bütün senet, belge, kâğıt, defter ve hesap özetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşınır mallara ait rehin işlemleri, vekâletnameler, taahhütnameler ve sair evrak, bütün resim ve harctan,

C) Bu kanuna göre kurulan kooperatiflerle bölge ve merkez birliklerinin temin edecekleri krediler ve bunlara ilişkin Merkez Bankası nezdindeki reeskont muameleleri ve bu işlemlere ait bütün senet, belge, vekâletname, taahhütname ve sair evrak gider ve diğer vergilerle bütün resim ve harctan,

Muafıtır.

Ancak, bu kuruluşların ortak dışı işlemlerden elde edecekleri gelir - gider farkları ayrı bir hesapta takip ve tesbit edilerek vergilendirilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Düzenlenecek mevduat cetvelleri ve hesap özetleri :

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Munzam karşılıklar :

MADDE 18. — Millet Meclisi metninin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muafiyetler :

MADDE 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Kooperatif, bölge ve merkez birliklerince noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız noter ücreti alınıp harc alınmaz.

Kooperatiflerin, bölge birliklerinin ve merkez birliklerinin ortaklarına verilmek üzere üretim araç ve gereçlerine % 50 gümrük indirimi uygulanır.

Kanun ve anasözleşmelerde açıklık bulunmayan haller :

MADDE 20. — Bu kanun ve bu kanuna göre düzenlenen anasözleşmelerde açıklık bulunmayan hususlar için 1163 sayılı Kooperatifler Kanunuhükümleri uygulanır.

Uygulanmayacak hükümler :

MADDE 21. — A) Kooperatiflerle bölge ve merkez birliklerinde :

a) Yönetim Kurulu üyesi ve denetçiler için 440 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanun ile değiştirilen 88 nci maddesi,

b) 1163 sayılı Kanunun 94 ncü maddesi,

c) 2279 sayılı Kanunda yazılı senelik beyanname verme mecburiyeti,

B) Bölge ve merkez birliklerinde :

a) 1163 sayılı Kanunun 19 ncü maddesinin ikinci paragrafı,

C) Kooperatiflerde :

a) 1163 sayılı Kanunun 45 ncü maddesinin 3 ncü paragrafı ve 87 nci maddesi,

b) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesi, uygulanmaz.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar :

MADDE 22. — Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle 2836 ve 658 sayılı kanunlar yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 1. — 2836 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

2836 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulmuş bulunan kooperatifler ayrıca kuruluş formalitelerine tabi olmaksızın bu kanuna göre kurulmuş sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tarım Kredi Kooperatifleri Müsterek Yardım Tahsisatı ve Tarım Kredi Kooperatifleri Yardımlaşma Birliği vakfının borç, alacak hak ve varlıkları Merkez Birliğine devredilir ve sözü geçen vakıf feshedilmiş sayılır.

Gerek bu devirlerde ve gerek Tarım Kredi Kooperatifleri Memurları Emekli Sandığı ve Tarım Kredi Kooperatifleri Memurları Sosyal Yardım ve Zincirleme Kefillik Sandığı vakıflarının merkez birliğine devirleri halinde devrolunan menkul ve gayrimenkullerin devir ve intikallerinde her hangi bir vergi, resim ve harc alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 3. — T. C. Ziraat Bankası :

a) Merkez Birliği kuruluncaya kadar; bütün Kooperatif ve Bölge birlikleri için Merkez Birliğine, bölge birlikleri kuruluncaya kadar bölge birliklerine ait;

b) Merkez Birliği kurulduktan sonra; bölge birlikleri çalışma alanına dâhil edilmeyen kooperatifler için bölge birliğine ait;

Görevleri yapar ve yetkileri kullanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — T. C. Ziraat Bankası memurlarından, önceden Bankanın muvafakatı alınmak şartıyla, Tarım Kredi Kooperatifleri bölge ve merkez birliklerinde kendilerine görev veri-

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

Kanun ve Anasözleşmelerde açıklık olmayan haller :

MADDE 20. — Millet Meclisi metninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Uygulanmayacak hükümler :

MADDE 21. — Millet Meclisi metninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar :

MADDE 22. — Millet Meclisi metninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

lenler, görev aldıkları birliklerin kuruldukları tarihten itibaren beş yılı tecavüz etmemek üzere Bankaca asli görevlerinden ücretsiz izinli sayılırlar. Bu memurların yeni görevlerinde geçecek hizmetleri terfi ve emeklilik bakımından T. C. Ziraat Bankasında geçmiş sayılır ve 5434 sayılı Kanuna göre T. C. Emekli Sandığına verilmesi gereken kesenek ve karşılıkları kendileriyle mezkûr birlikler tarafından ödenir. Memurun T. C. Ziraat Bankasının sosyal kuruluşlarındaki hakları aidat ödemek şartıyla devam eder.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunda adı geçen bölge ve merkez birliklerinin kuruluş masrafları için Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilecek olan ilk Devlet bütçesinden başlıyarak eşit taksitlerle 5 yıl içinde ödenmek üzere Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği emrine yüz milyon lira yardım yapılır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunda sözü edilen yönetmelikler Merkez Birliği ilk Genel Kurul toplantısına kadar çıkarılır. Bu süre en geç beş yıldır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Tarım Kredi Kooperatifleri Yardımlaşma Birliğinin, 1967/6 - 8677 sayılı kararnameye istinaden Tarım Kredi Kooperatifleri adına gübre tedariki ve dağıtım faaliyettinden elde ettiği ve edeceği kârlar Kurumlar Vergisinden muaftır.

Yürürlüğe girme :

MADDE 23. — Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Kanunu yürütecek makam :

MADDE 24. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisi metninin geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlüğe girme :

MADDE 23. — Millet Meclisi metninin 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanunu yürütecek makam :

MADDE 24. — Millet Meclisi metninin 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.



